

సంగంకా మందిపడిన సూర్యుడు మొహం కందగట్టలా మార్చుకొని పశ్చిమానికి జారుకున్నాడు.

సాయంత్రం అయిదు కావొస్తున్నా తగ్గని పడగాలి తాపెన్నీ తట్టకుంటూ అపీసులువదలి బయటపడినజనం బిస్సుస్టాపులలో పడిగాపులు పడసాగారు.

అప్పుడే అపీసునుండి బయటకు నడచిన సుందరం ఒక్కజణం రోడ్డు మీద నిలబడి చుట్టూ పరికించి చూసి గుండె నిండా గాలి పీల్చి పదిలాడు. జేబులోని చేతికి సిగరెట్టు తగలకపోవటంతో అతని కాళ్ళు రోడ్డు కవచం వైపుగావున్న కిళ్ళి బిడ్డివైపు దారి తీశాయి.

సిగరెట్టు ముట్టించి రిలాక్స్ గా పొగ పడుతుంటూ యధాలాపంగా ప్రక్కకు తిరిగిన సుందరానికి రంగు రంగుల బొమ్మలతో, వెండితెరల తారలతో వెలిగిపోతూ వ్రేలాడు తున్న పుస్తకాలు కనుపించాయి.

ఏదో గుర్తుకరగా తృప్తిపడి ఒక్కసారిగా తన రిఫ్టు వాచి పంక చూసుకున్నాడు సుందరం. తెల్లని ఆడయిలులో ఒక ప్రక్కగా పడిపోయి తారీఖు కనుపించటంతో మరింత తొట్టుపడ్డాడు. తను వారపుస్తక కథల పోటీకి కథ వ్రాయవలసివున్న సంగతి పనుల ఒత్తిడిలో మరుగున పడిపోయింది. ఇక తన కున్నది పడిపోయి రోజులు గడువు మాత్రమే. పోయిన సంవత్సరం మాడవ బహుమతి వరకు అందుకోగలిగాడు కాని ఈసారి మొదటి బహుమతి అందుకోవాలని నిర్ణయాలు కున్నాడు సుందరం.

ఆ ఆలోచన మనసులో మెదలగా అతనిలో ఉత్సాహం పరవళ్ళు తొక్కిల్లి. ఎన్నో కథల ప్లాట్లు అతని బుర్రలో సినిమా రీఫ్యూలా గబగబా తిరగసాగాయి. కాని ఏదీ తనను ఆ బహుమతి చేరువకు చేర్చలేవనిపించింది. ఈసారి కథాంశాన్ని ఎన్నుకోవటంలోనే మైద్యాన్ని చూపించాలి. ఇక రచనా కెలి, కిల్పం విషయాలలో కొత్త పోకడలను అనుసరించాలి అనుకున్నాడు సుందరం.

ఇంతలో సిడిబిస్సు రావటంతో అతని ఆలోచనా వరపడికి ఆనకట్ట పడింది. బిస్సు ఎక్కి కూర్చున్న సుందరాన్ని తన ప్రక్కనే కూర్చున్న వ్యక్తి చేతిలోని ఈవినింగ్ ఎడిషన్ మెయిన్ ప్యాజింగ్ "నడిబొడ్డులో గూండాం సైలెంట్ హారం" అతన్ని తీవ్రంగా కలవర పరిచింది.

"ఇంత విప్లవం విడిగా సాగుతున్న దురాగతాల్ని ప్రభుత్వం ఆపలేక పోవటం శోచనీయం" వెనుక వీడ్కో కూర్చున్న వ్యక్తి వాపోయాడు తన ప్రక్కనే కూర్చున్న తన్ని ఉద్దేశిస్తూ.

"అవును గర్లించ వలసిన విషయమే కాని వారి సాయంలేకుండా ఈరోజున ఏ రాజకీయ పార్టీ మనుగడ సాగించటంలేదన్న విషయాన్ని మనం మరచిపోకూడదు" అన్నాడు ప్రక్కనున్న వ్యక్తి.

ఆ సంభాషణను వింటున్న సుందరం మనసులో చక్కని ఆలోచనచోటు చేసుకుంది అవును రోడి, గూండా, దాదా... ఏ పేరుతో పిలిచినా వారి ప్రవర్తన ఒకటే. ఈ రోజున సంఘంలో వారిపట్టిగల న్యూనతాభావం ఒకటి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో వారి జీవన విధానాన్ని చూపుతూ చక్కని కథ వ్రాయటం సమయోచితంగా వుంటుంది. అందుకు వారి నిజ జీవితాలకు మరింత దగ్గరగా చేరువై సరియైన అవగాహనతో వ్రాయాలనిపించింది సుందరానికి.

బిస్సు దిగిన సుందరానికి అంతా అగమ్య గోచరంగా తోచింది. తను ఈ సిటీలో గత పదమాడు సంవత్సరాలుగా వుంటున్నా ఎన్నడూ తను ఈ ప్రదేశానికి రావలసిన అవుసరం పడలేదు. జేబులోని కాగితాన్ని బయటకుతీసి స్నేహితుల ద్వారా తెలుసుకుని వ్రాసుకున్న గుర్తుల ప్రకారం ముందుకు నడవసాగాడు సుందరం.

అదంతా స్టాప్ ఏరియా కావటంతో ఎక్కడి చూసినా గుడిసెలు, సగం విరిగిన సిమెంటు రేకులతో కప్పబడి తలుపుల స్థానంలో గోవె

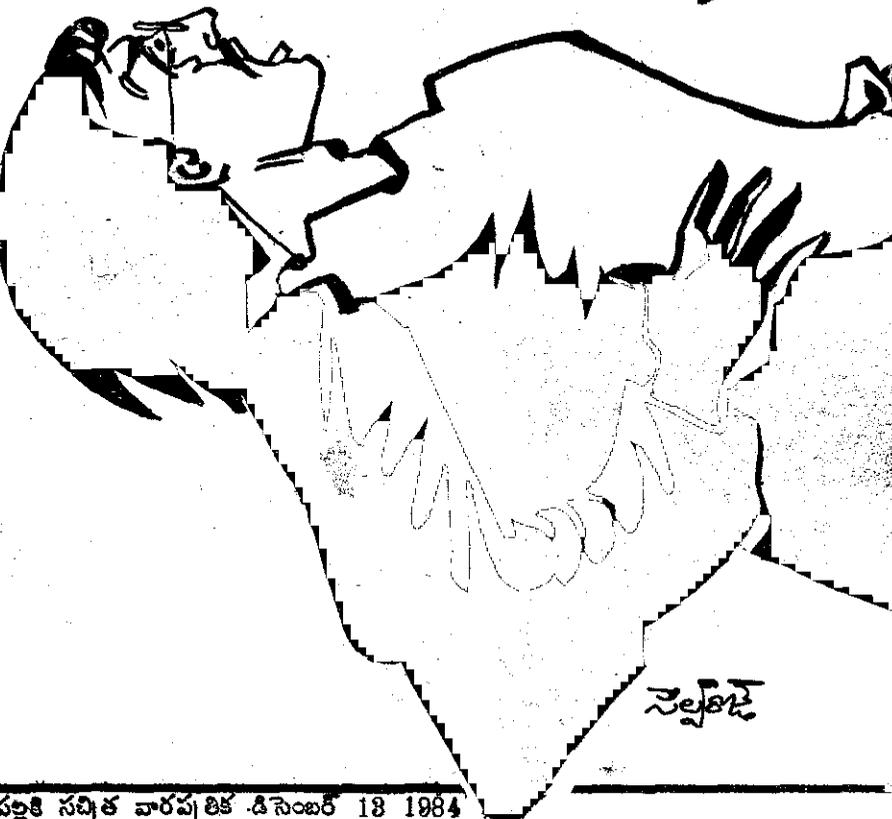
పట్టాలు కట్టిన ఇళ్ళు, ఇరుకు సందులు. ఆ సందులలోనే విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న తోపుడు బిళ్ళ. ఆ దుమ్ములోను, ధూళిలోను ఆడుకుంటున్న పిల్లలు. వీటి మొగలోని నీళ్ళ పంపు

దగ్గర కుండల చప్పుళ్ళతో బిజీగా తింగే రక రకాల మనుషులతో వారిచే సృష్టించబడ అరుపులతో వింత కథలతో వేరే లోకంలోకి వచ్చామా అన్నంత అనుభూతి కలిగించింది సుందరానికి.

"బాబూ! రంగదాసుగారిల్లెడి?" రోడ్డు ప్రక్కనే ఆడుకుంటున్న పిల్లల్లో కొంపెం పెద్దగా కనిపించిన కుర్రవాణ్ణి పిలిచి అడిగాడు సుందరం.

ఆడుకుంటున్న వాడల్లా ఆగి సుందరం పంక అదోలా చూసిన కుర్రవాడు ఏదో అర్థమైన వాడిలా తలవూపుతూ "ఈ సందు చివరివరకు వెళ్ళి ఎడంవేటి ప్రక్కగా తిరిగితే వచ్చే మూడో ఇల్లే" చెప్పాడు కుర్రవాడు.

అంత త్వరగా ఇట్లు దొరుకుతుందనుకొని
సుందరానికి ఆ శృంగారం కలిగింది. ఏ
వాయంలోనైనా మనిషి పాపులారిటీ ఎదుట
వ్యక్తికి ఒక్కొక్కప్పుడు ఎంత ఇబ్బందిని

కలిగిస్తుందో అదే మరో సందర్భంలో అంతద
సౌలభ్యాన్ని కలిగిస్తుంది.

ఇంటి దరిదాపుల్లోకి చేరిన సుందరం
మరింత ఆశ్చర్యానికి లోనయ్యాడు. ఆ
లోకాలిటికి తగట్టుగానే వుంటుందనుకున్న
ఇట్లు పరిచారికల మధ్య రాజకన్యలా, కల్లోలా
స్వయంశ్రీ తీవిగా నిలిచిన ఓడలా తగినన్ని
హంగులతో దర్శనమిచ్చింది. గేటు బయట
నిలబడి 'ఏగా' పిలవాలా అని సంశయిస్తూ
తటపటాయిస్తున్న సుందరాన్ని -

“ఎవడు కావాలి మిత్రా?”

అప్పుడే గుమ్మంలోకి వచ్చిన
పదహారేళ్ళ అమ్మాయి పలకరింపుతో
నుంచి మేకోన్న
మనిషిలా త త్రరపడుతూ “రంగదాసు
గారిల్లు ఇదేనాండి”

అడిగాడు సుందరం.

“అవును ఇదే రండి చూర్చండి!” అంటూ
లోనికి అహ్వానించింది ఆమె లోపలిగదిలోకి
దారిచిస్తూ.

గదిలోకి అడుగుపెట్టిన సుందరానికి ఎంతో
అందంగా అలంకరించబడిన ఆ గది, ఆ గది
లోని సామగ్రి అసలు తనకు కావలసిన 'రంగ
దాసు' రాయనేనా అన్న అనుమానం కలి
గించింది.

క్రొత్తగా బిడియంగా పీలవుతూ గదిని పరి
లిస్తూ కూర్చున్న సుందరం డోర్ కర్టెన్
తొలగించుకొని రంగదాసు లోనికి రావడంతో
రేచి వివ్ చేశాడు.

న్యూస్ పేపర్

సంస్కారం

"కూర్చోండి!... కూర్చోండి!" తన రాకతో లేచి విష్ చేసిన సుందరానికి ఆదరంగా కుర్చీని చూపించాడు రంగదాసు.

"మన్నించండి! రంగదాసు దాదాగారంటే మీరే కదూ?" అడిగాడు సుందరం.

"అవును" సమాధానమిచ్చాడు రంగదాసు.

ఎంతో క్యూరంగా కనిపించే హావభావాలతో చూడటానికి దడపుట్టించే ఆహార్యంతో వుంటాడనుకొని ఈహించిన రంగదాసు కేవలం పైజమా లాల్మీతో సన్నగా పొడుగ్గా నిర్మలమైన మొహంతో చిరునవ్వును చిందిస్తూ కనిపించటం సుందరాన్ని ఆశ్చర్యానికి గురిచేసింది. అందులోను ఎంతో రహస్యంగా, సంస్కారహీనంగా ప్రవర్తిస్తాడనుకున్న మనిషి ఆదరంగా ఆహ్వానించటంతో అనుకోని సంఘటన ఎదురై నందున కలిగే తత్రరపాటును కప్పి పుచ్చుకుంటూ—

"నా పేరు సుందరం. "సవ్యసాచి" కలం పేరుతో రచనలు చేస్తూవుంటాను. బహుశ నా రచనలు మీరు చదివివుంటారని భావిస్తాను" అన్నాడు సుందరం ఉపోద్ఘాతంగా.

"పేరు వినటం జరిగింది కాని విజ్ఞానం మూలంగా ప్రక్రియలు చదవటం నాకు సాధ్య పడదు" అన్నాడు రంగదాసు.

"నూడండి రంగదాసుగారు: నా రచనా వ్యాసాంగానికి అవసరమైన కొంత సమాచార సేకరణ కొరకు మీపద్ధతు వచ్చాను. దాదాలను దారి జీవన విధానాన్ని, సంఘంలో వారి స్థితిగతులను క్రోడీకరించి అదే ఇతివృత్తంతో చక్కని కథా రూపంలో దాదాంను వెలుగులోకి తెవాలనేదే నా ఆభిలాష. అదే సందర్భంలో మీనుంచి సహకారాన్నాశిస్తూనేనడిగే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇస్తారని భావిస్తాను" అన్నాడు సుందరం.

"అడగండి. నాకు తెలిసిన సమాధానాలు

చెప్పటానికి నాకెట్టి అభ్యంతరం వుండదు."

"చాలా థాంక్స్!"

"ఇందులోకృతజ్ఞతలకుతావుంటుందనుకోను నగ్గు నత్యాల్ని బయటకు తాగాలని, చీకటి బ్రతుకులకు వెలుగు చూపాలని ప్రయత్నించే మీకు అదే బాటలో పయనించే నా సహకారం తప్పక వుంటుంది" అన్నాడు గంభీరంగా రంగదాసు.

"కౌడీ, గూండా, దాదా ఇత్యాది పేర్లతో పిలువబడే మీరు ఈ రొంపిలో ఎందుకు దిగారు?"

"కావాలని ఎవరూ బురదలో అడుగు వేయరు. కాగా వృత్తి ఏదైనా నీతినియమాలు విస్మరించనంతకాలం ఏ వృత్తి కుండవలసిన గౌరవం దానికి తప్పకుండా వుంటుందని నమ్మే వాళ్ళలో నేనూ ఒకడిని."

"అటువంటప్పుడు ఇంతకంటే మంచి వృత్తిని సీకరించవచ్చుకదా?"

"మంచి-చెడు అనేది మనం ఆచరించే పద్ధతిపై ఆధారపడివుంటుండే తప్ప అప్పత్తి మీద కాదు. ఉదహరణకు ఒక చిల్లర దూరాణాన్ని తీసుకుందాం. సరియైన వస్తువును పరిమితమైన లాభంతో అమ్మి వ్యాపారం చేయటం ఎంతమాత్రం తప్పనిపించుకోదు. కాని నకిలీ వస్తువును అంతకంటే తక్కువ ధరకు అమ్మినప్పటికీ అది దోపిడి, ద్రోహం కాక మానదు. ఇక్కడ అమ్మటం ఆనే వృత్తి సరియైనది. కాకపోలేదు కాని దాన్ని సానుకూలంగా తీసుకొని నీతిబాహ్యమైన పనికి ఒడిగట్టటమే గర్హనీయం. మావృత్తిలో కూడ కొన్ని నీతినియమాలు కట్టుబాట్లువుంటాయనేది

అన్యాయాన్ని ఎదిరింట్టానికి ఒక సైనికునికి కావలసిన ధైర్య సాహసాలు ప్రదర్శించవలసి వుంటుందనే సత్యాన్ని మీరు మరువకూడదు."

"ఎంతో తెలివితా ఇస్తున్న మీ సమాధాన

దొందూ దొందే

పడేటట్లుగా చిత్త సీమతో వున్న ఇద్దరు హీరోయిన్స్ ని ఇటీవల వివాహం చేసుకున్న ఇద్దరు హీరోలు మందు కొడుతున్నారని

"మీ ఆవిడ పక్కా లో ఇచ్చేంత సుఖం ఇంకెవరూ ఇవలేరు" చెప్పాడు మొదటి నటుడు.

"దామిదో! మీ ఆవిడని అమానీస్తున్నావ్!" చెప్పాడు రెండో నటుడు వెంటనే.

-కిషోర్

లను బట్టి మీరు విద్యావంతులని చెప్పకన స్తూంది. అటువంటి మీరు చక్కని సజ్జీవితం గడుపుతూ కూడ ఈ కూలీ మధ్య మురికి పేటలో నివసిస్తూవుండటం ర్యాన్ని కలిగిస్తూంది."

"కేవలం చదువువల్లనే సంస్కారం వదుతుందన్న నమ్మకం నాకు లేదు. బుద్ధులు, కుళ్ళితాలు, కుతంత్రాలు తెచ్చుకున్నంత తొందరగా మురికిబట్టల దాగలేవు. ఒకచేత ధాగాలని ప్రయత్ని మానాభిమానాలనే చిరుగులు వాటిని దారుడటానికి కలుషితంగా కనిపించే పీరిట్లని స్వచ్ఛత, మమత, మానవత నడచుననును ఆకట్టుకొన్నాయనటం అతిశయకాదు."

"మీ ఉనికిని చూసి బెదరిపోయే ఈ జాన్ని మీ వెనుక మీ గురించి ఏ మాట్లాడే ఈ మనుషుల గురించి ప్రాయం ఏమిటి?"

"వారు మమ్ములను ఏ పేరుతో పిలువాలను ఎటువంటి భావాల్ని కలిపేము అన్యాయాన్ని ఎదుర్కొంటామే సంఘవిద్రోహచర్యలకు పాల్పడతామనాడు అర్థరహితం. అది కేవలం వాదన, రాజకీయ నాయకులు మా కితాబు. అయితే పంటపొలంకో మొక్కలు వుండడం ఎంత సహకుహనా రాజకీయ పరపడిలో నెక క్రులు తలపెట్టటం అంతే సహజం. మాతాన పంటపొలాన్ని కాలదనేకదా!"

"మీ మంచితనాన్ని మీ సేవలను వాళ్ళు వున్నారంటారా?"

"అందులో అనుమానం ఎంతమాత్రం ఏ వ్యక్తి సంఘంలో ఒంటరిగా జీవి

తాను ప్రేమించిన వాణ్ణి శంక తనను ప్రేమించిన వాణ్ణి కట్టుకున్న స్త్రీయే సుఖి పడుంది తెలుసా?!

